

А. С. Шапошник

аспірант кафедри адміністративного,
господарського права та фінансово-економічної безпеки
Навчально-наукового інституту права Сумського державного університету

ХАРАКТЕРИСТИКА ПРОЦЕСУАЛЬНИХ ФУНКЦІЙ ПРОКУРОРА У КРИМІНАЛЬНОМУ СУДОЧИНСТВІ

У статті зроблені аналіз та характеристика понять «функції прокурора», «процесуальні функції прокурора», оскільки законодавчо даний термін не закріплено. У розрізі проведеного дослідження, проаналізовано декілька наукових підходів до визначення вказаного поняття та класифікації його ознак. Цей аналіз дав змогу автору визначитися із власним підходом до визначення функцій прокурора як суб'єкта кримінального провадження, а також визначити їх місце у його правовому статусі та співвідношення із повноваженнями прокурора. Наголошено, що функція як правова категорія не залежить ні від напрямку діяльності суб'єкта кримінально-процесуальної діяльності, ні від її змісту, ні від завдань, що стоять перед цим суб'єктом. Суб'єкт наділяється функцією. Вона ж визначає мету його діяльності, завдання і роль, яку він виконує в кримінальному процесі. Суб'єкт – є виконавець відведеної йому (функції) ролі. Визначення функції прокурора не змінюється в залежності від стадії кримінального процесу.

Автором зроблено висновок, що під процесуальною функцією учасника кримінального процесу розуміється роль, яку законодавець закріпив за таким учасником, і виконання якої необхідно для досягнення цілей кримінального процесу.

У статті наведено основні елементи (ознаки) функції прокурора і зазначено, що вона має складну структуру: 1) мета функції; 2) процесуальна дія, тобто об'єктивний зміст функції; 3) спосіб здійснення дії; 4) умови її вчинення; 5) обсяг процесуальних повноважень (прав) на здійснення цих дій; 6) суб'єкт, тобто відповідальна особа, на яку законодавець поклав виконання цієї дії. Також автором наведено механізм здійснення функції прокурора.

У статті проаналізовано положення Конституції України та виділено основні та перехідні функції прокурора в умовах реформування органів прокуратури. Зроблено висновки про те, що внесенням змін до Основного Закону у 2016 році реформу прокуратури не завершено, натомість необхідно констатувати наявність реформування, що триває, за умови початку принципової новелізації функцій і повноважень прокурора.

Ключові слова: прокуратура, прокурор, правовий статус прокурора, функції прокурора, функції прокуратури, процесуальні функції, повноваження прокурора.

Постановка проблеми. Функції прокурора, як і функції інших учасників кримінального провадження, законодавчо до 20 листопада 2012 р. (день, відколи діє чинний КПК України) закріплені не були. У КПК України 1960 р. термін «функція» не використовувався до 2001 р., коли до закону в процесі «малої» судової реформи КПК України було доповнено ст. 161, у ч. 2 якої були врегульовані функції обвинувачення, захисту та вирішення справи [1]. Із зазначених трьох функцій прокурор виконував функцію обвинувачення. У тих випадках, коли прокурор закривав кримінальне провадження на досудових стадіях, вважалось, що він виконує функцію вирішення кримінальної справи.

Важливим етапом нормативно-правового закріплення функцій прокуратури стало прийняття Закону України «Про прокуратуру» від 14 жовтня 2014 року. Водночас, скасування загального прокурорського нагляду стало ключовим моментом у визначенні обсягу повноважень прокурора. Таким чином Україна виконала свої зобов'язання перед європейською спільнотою, взяті на себе за міжнародно-правовими актами.

У Висновку Парламентської асамблеї Ради Європи № 190 (1995) від 26 вересня 1995 року стосовно вступу України до Ради Європи зазначено, що одне із зобов'язань, яке взяла на себе наша держава, полягає у тому, що роль

та функції Генеральної прокуратури будуть змінені (особливо стосовно здійснення загального контролю за додержанням законності) шляхом перетворення цього інституту в орган, який відповідатиме принципам Ради Європи [2].

Слід зазначити, що в юридичній літературі поки не склалося однозначної думки про те, що являє собою функція. Слід зауважити, що кримінально-процесуальні функції характеризують процесуальне положення суб'єктів кримінального процесу, дозволяють впорядкувати багатосторонню процесуальну діяльність державних органів, посадових та інших осіб, які беруть участь у кримінальному процесі.

Аналіз останніх досліджень. Дослідженню поняття функцій прокуратури, а також їх удосконаленню в умовах реформування судової та правоохоронної системи присвячувалися праці таких науковців, як М. В. Косюти, М. М. Мичка, О. І. Скибенка, В. В. Сухоноса, В. П. Рябцева, М. П. Юрчишина, М. К. Якимчука та інших. Проте єдиного комплексного дослідження процесуальних функцій прокурора, визначення їх місця у правовому статусі прокурора і досі зроблено не було.

Таким чином, **метою дослідження** в даній статті є визначення функцій прокурора як посадової особи та учасника кримінального процесу з метою визначення їх місця у правовому статусі прокурора, адміністративно-правових засад його участі у кримінальному процесі, а також аналіз співвідношення між собою функцій та повноважень прокурора як елементів його правового статусу.

Виклад основного матеріалу. У продовження питання термінологічного визначення процесуального статусу прокурора у сфері кримінального судочинства, цікаво буде відзначити, що у багатьох міжнародних актах прокурор при виконанні ним як функції нагляду за дотриманням законів при здійсненні досудового розслідування, так і при реалізації функції підтримання державного обвинувачення іменуються терміном «обвинувач», «державний обвинувач» або «публічний обвинувач». Зокрема, подібний підхід використовується у Керівних принципах ООН щодо ролі обвинувачів від 7 вересня 1990 р., Рекомендаціях ПАРЄ 1604 (2003) 11 «Про роль служби публічних обвинувачів у демократичному суспільстві, заснованому на верховенстві права від 27 травня 2003 р., Рекомендаціях Rec (2000) 19 Комітету міністрів Ради Європи «Про роль державного обвинувачення в системі кримінального судочинства» від 6 жовтня 2000 р.

та ін. Відмітимо, що й в історії українського законотворення були спроби використання подібного підходу, зокрема у програмних документах щодо реформування кримінальної юстиції [3].

Проте, на погляд науковців В. В. Колодчина та А. Р. Туманянца, зважаючи на реалії українського законодавства в частині визначення функцій прокурора у сфері кримінальної юстиції, подібний підхід є хибним. Оскільки вбачається, що діяльність прокурора на стадії досудового розслідування не може іменуватися державним обвинуваченням принаймні з двох (формального та сутнісного) мотивів. Формальний критерій полягає у тому, що відповідно до ч. 2 ст. 42 КПК України обвинуваченням є особа обвинувальний акт щодо якої переданий до суду. Відтак, про обвинувачення може йтися не раніше, ніж обвинувальний акт буде передано до суду. Що ж до сутнісного критерію, то слід відмітити, що діяльність прокурора на стадії розслідування доволі часто має місце, коли особа правопорушника взагалі не встановлена, а відтак відсутній «об'єкт» для обвинувальної діяльності [4, с. 15].

Цікаво також відмітити, що серед термінів, визначення яких наведені у ст. 3 кримінального процесуального закону, надається лише дефініція узагальненого поняття «прокурор», але при цьому розшифровки його окремих статусів (як то процесуальний керівник або державний обвинувач) не наводяться.

З одного боку, доволі складно проігнорувати правозастосовну практику, яка йде шляхом найменування прокурора залежно від виконуваної ним функції. Так, незважаючи на відсутність легального закріплення відповідних понять на рівні КПК, у практиці правозастосування доволі поширеним є позначення прокурора терміном «процесуальний керівник» якщо йдеться про стадію досудового розслідування [5], та «державний обвинувач» під час розгляду провадження у суді [6], хоча, ще раз наголосимо, закон зазначених словосполучень для позначення відповідних процесуальних статусів прокурора не вживає ані у ст. 3 серед офіційно дефініційованих понять, ані у подальшому тексті (заради справедливості, слід відмітити вживання терміну «процесуальний керівник» на рівні відомчих актів Генеральної прокуратури України [7]).

З іншого боку, новим законодавством введено явище, що здобуло в науці назву «наскрізна участь прокурора у кримінальному провадженні». Так, відповідно до КПК, проку-

пор здійснює повноваження прокурора у кримінальному провадженні з його початку до завершення. Здійснення повноважень прокурора в цьому самому кримінальному провадженні іншим прокурором можливе лише у виняткових, чітко окреслених законом випадках (ч. 2 ст. 37 КПК України). Використання єдиного терміну «прокурор» незалежно від виконуваних функцій та стадії кримінального провадження, на наш погляд, є частиною системного підходу, для забезпечення максимально повного сприйняття правила щодо незмінності даного учасника процесу. Запровадження ж на рівні закону поряд із категорією «прокурор» окремих понять «процесуальний керівник» та «державний обвинувач» внесе плутанину у формулювання та розуміння правила щодо незмінності прокурора, а також ускладнить практичне застосування понятійно-категоріального апарату.

На думку М. В. Юрчишина, сучасне українське кримінальне процесуальне законодавство й наразі не регулює окремо жодної кримінальної процесуальної функції прокурора. У КПК України мова йде лише про функції окремих учасників кримінального провадження, а саме: «функції представника чи захисника» (п. 1 ч. 2 ст. 65); «функції судового розпорядника» (ч. 4 ст. 74); «функції державного експерта з питань таємниць відповідно до закону у сфері державної таємниці» (ч. 1 ст. 518) [8, с.36–37].

Розуміння кримінально-процесуальних функцій учасника кримінального процесу ми можемо отримати, тільки склавши належне розуміння самого кримінального процесу: його призначення, принципів, умов і механізму їх реалізації, учасників, їх ролей в процесі. Головним тут є питання про цілі та завдання кримінального процесу.

Відповідно до ст. 2 КПК України, завданнями кримінального провадження є захист особи, суспільства та держави від кримінальних правопорушень, охорона прав, свобод та законних інтересів учасників кримінального провадження, а також забезпечення швидкого, повного та неупередженого розслідування і судового розгляду з тим, щоб кожний, хто вчинив кримінальне правопорушення, був притягнутий до відповідальності в міру своєї вини, жоден невинуватий не був обвинувачений або засуджений, жодна особа не була піддана необґрунтованому процесуальному примусу і щоб до кожного учасника кримінального провадження була застосована належна правова процедура [9].

Незважаючи на те, що поняття «кримінально-процесуальна функція» використовується в юридичній літературі ще з кінця 19 століття, юристи поки не виробили єдиної думки щодо його змісту. Але суперечки ведуться не тільки з цього питання. На думку В. М. Савицького, проблема процесуальних функцій належить до числа центральних у науці про кримінальне судочинство: «Суперечки ведуться, зокрема, про саму природу, походження функцій, їх числі і класифікації, про функції окремих учасників процесу, про локальному або "наскрізному" дії тих чи інших функцій і т.д.» [10, с. 30].

Головними невирішеними питаннями в теорії кримінально-процесуальної функції є нерозкрита природа функції і труднощі її визначення. Отже, необхідно: 1) дати визначення кримінально-процесуальної функції; 2) розкрити її зміст.

Отже, оскільки в юридичній літературі поки не склалося однозначної думки про те, що являє собою функція, слід зауважити, що кримінально-процесуальні функції характеризують процесуальне положення суб'єктів кримінального процесу, дозволяють впорядкувати багатосторонню процесуальну діяльність державних органів, посадових та інших осіб, які беруть участь у кримінальному процесі.

Процесуальна функція суб'єктів кримінального процесу – це роль, яку законодавець закріпив за цим учасником, і виконання якої необхідно для досягнення цілей кримінального процесу. Процесуальна функція має складну структуру, що включає такі елементи: 1) мета функції – те, що має бути досягнуто в ході судового процесу виконанням функції; 2) спосіб здійснення – характер дозволеної дії; 3) процесуальна дія – об'єктивний зміст функції; 4) умови вчинення цього діяння; 5) обсяг процесуальних повноважень (прав) на здійснення дій; 6) суб'єкт – відповідальна особа, на яку законодавець поклав виконання цієї дії. Наявність вищезазначених елементів в діяльності суб'єктів кримінального процесу дає підставу вважати дану діяльність функцією і відокремити функцію від іншої дії або діяльності.

Вважаємо, що поняття «повноваження» як право на здійснення певних дій слід відрізнити від поняття «функції» як обов'язку, що впливає із запропонованої законом ролі посадової особи, яку він зобов'язаний виконати у кримінальному процесі. Повноваження (права) є засобом, що забезпечує виконання функції, а також складовою частиною функції і повинні надаватися в обсязі, необхідному для

виконання функції. Саме тому можна констатувати: 1) функції (обов'язки) прокурора в законодавчих актах повинні бути відділені від повноважень (прав); 2) досягнення цілей і вирішення задач здійснюється через виконання визначених функцій (обов'язків); 3) виконавець повинен забезпечуватися повноваженнями (правами) в обсязі, необхідному для здійснення функцій (обов'язків).

Поняття «функції прокуратури» у науковій юридичній літературі найчастіше визначається як види діяльності прокуратури, що зумовлені соціальним призначенням прокуратури, характеризуються певним предметом, спрямовані на вирішення відповідних завдань, і здійснюються з використанням властивої їй компетенції, відповідних повноважень і правових засобів [11, с. 52; 12, с. 24; 13, с. 154]. Отже, кожна функція прокуратури має свій відносно відокремлений предмет, самостійні повноваження і правові засоби їх реалізації.

Розмірковуючи про категорію «функції» у науці кримінального процесу, В. М. Бозров зауважує, що «різночитання тут не просто різючі, ступінь цих різючитань настільки глибокий та парадоксальний, що важко піддається поясненню» [14, с. 15].

О. Б. Чичканов зазначає, що функція прокурора у кримінальному процесі зумовлюється, з одного боку, державно-правовою функцією прокуратури загалом, з іншого боку, роллю і призначенням прокурора в кримінальному провадженні [15, с. 8-9].

І. Л. Петрухін підкреслює, що прокурор не може претендувати на роль «четвертої» (наглядової) влади. Він повинен бути органом публічного переслідування. Саме в цій ролі він повинен виступати не тільки в суді, але і при розслідуванні злочинів, не наглядати (обвинувач не може здійснювати нагляд), а переслідувати за законом [16, с. 82].

Підходячи до питання визначення функцій прокурора, Г. А. Ніколайчук застосовує нормативний підхід, вказуючи, що функції прокурора в кримінальному провадженні можна визначити як встановлена Конституцією України, кримінальним процесуальним законодавством, Законом України «Про прокуратуру» та іншими законами України сукупність напрямів кримінально-процесуальної діяльності прокурора, які здійснюються з метою забезпечення додержання законів на всіх стадіях кримінального процесу і сприяння законності винесення судових рішень у кримінальних справах, та спрямо-

вана на досягнення виконання завдань кримінального судочинства [17, с. 23].

Варто зауважити, що кримінально-процесуальні функції і предмет відання прокурора перебувають у тісній взаємозалежності. Прокурор тільки тоді може розпочати реалізацію покладених на нього законом функцій, коли досудове розслідування є йому належним (за територією, за суб'єктом вчинення кримінального правопорушення, за різновидом кримінального правопорушення тощо). Уживане словосполучення «в межах компетенції», що стосується прокурора, в законі та у відомчих нормативно-правових актах уточнюється в конкретному досудовому розслідуванні через межі предмета відання, адже набір функцій і повноважень у всіх прокурорів одного рівня є однаковим, а предмет відання – різним.

Повноваження «допомагають» прокуророві забезпечити досягнення позитивного результату за всіма напрямками (функціями) його прокурорської діяльності в перебігу досудового провадження, а також наповнюють функції, що виконуються прокурором, реальним змістом. Будь-яке повноваження прокурора може бути використане ним для реалізації різних функцій. Тому віднесення повноважень прокурора до тих, що спрямовані на реалізацію певних функцій, є дещо умовним. Водночас правильним є твердження про те, що окремі повноваження прокурора спрямовані переважно на реалізацію певної функції [18, с. 127–128, 130].

Отже, законодавчо, чинною Конституцією у ст. 131-1 на прокуратуру покладено три базові функції: 1) підтримання публічного обвинувачення в суді; 2) організація і процесуальне керівництво досудовим розслідуванням, вирішення відповідно до закону інших питань під час кримінального провадження, нагляд за негласними та іншими слідчими і розшуковими діями органів правопорядку; 3) представництво інтересів держави в суді у виключних випадках і в порядку, що визначені законом [19].

Дискусія про те, що являє собою процесуальна функція, і про зміст функцій процесуальних учасників кримінального процесу триває і в даний час. У зв'язку з цим становить інтерес позиція Н. П. Кирилової, викладена в монографії «Процесуальні функції професійних учасників змагального судового розгляду кримінальних справ» [20, с. 55], де автор викладає свій погляд на поняття «процесуальні функції» і «процесуальні функції професійних учасників кримінального процесу», включаючи проку-

рора. Звернемося, перш за все, до її уявлення про «процесуальну функцію».

На її думку, видається доречним системний підхід до визначення поняття і змісту процесуальної функції, оскільки кримінально-процесуальна діяльність є складним системним об'єктом. При визначенні поняття і змісту функції необхідно враховувати не тільки напрямки діяльності суб'єкта, але і її зміст, а також завдання, які стоять перед суб'єктом кримінально-процесуальної діяльності. Має значення також і призначення стадій кримінального процесу, на яких реалізується процесуальна діяльність [20, с. 55]. При цьому, рекомендуючи, що слід враховувати при визначенні процесуальної функції, Н. П. Кирилова не пропонує самого її визначення.

Вчений В. В. Сухонос за змістом класифікує функції прокуратури: наглядові, репресивні, представницькі та координаційні функції. Зміст наглядових функцій складає діяльність стосовно здійснення нагляду за дотриманням законодавства у різних сферах суспільних відносин. Зміст репресивних функцій – діяльність, пов'язана з кримінальним переслідуванням осіб, що вчинили злочини. Представницькі функції передбачають діяльність з представництва в судах інтересів. І, нарешті, координаційна функція полягає в здійсненні діяльності з координації діяльності різних державних органів у справі забезпечення законності в різних сферах суспільних відносин. Серед репресивних функцій (функцій кримінального переслідування) виокремлюють діяльність з порушення кримінальних справ, здійснення досудового слідства, а також підтримання державного обвинувачення в суді. До представницьких функцій належить представництво інтересів громадян або держави в цивільному, адміністративному чи господарському судочинстві [21, с. 142].

За сферою реалізації функції прокуратури, вищезазначений науковець, поділяє на зовнішні, які визначаються статусом прокуратури як державного органу, і внутрішні, зумовлені необхідністю організації функціонування прокуратури як органу держави. До зовнішніх відносяться наглядові, репресивні, представницькі та координаційні функції. Зі свого боку до внутрішніх функцій прокуратури слід віднести організаційно-управлінську, планування, матеріально-технічного забезпечення, кадрового забезпечення, фінансового забезпечення, інформаційного забезпечення тощо. Оскільки внутрішні функції, крім організаційно-управлін-

ської, за змістом майже не відрізняються від аналогічних функцій інших державних органів, розглядати їх окремо недоцільно.

За ступенем значущості функції прокуратури поділяються також на основні, тобто спрямовані на реалізацію конституційних завдань прокуратури, та забезпечувальні, спрямовані на внутрішньо-організаційне забезпечення діяльності органів прокуратури [21, с. 142, 143].

Висновки. Провівши аналіз вище зазначених думок науковців, ми можемо сміливо зауважити, що функція як правова категорія не залежить ні від напрямку діяльності суб'єкта кримінально-процесуальної діяльності, ні від її змісту, ні від завдань, що стоять перед цим суб'єктом. Суб'єкт наділяється функцією. Вона ж визначає мету його діяльності, завдання і роль, яку він виконує в кримінальному процесі. Суб'єкт – є виконавець відведеної йому (функції) ролі. Визначення функції, на нашу думку, не змінюється в залежності від стадії кримінального процесу.

Отже, під процесуальної функцією учасника кримінального процесу розуміється роль, яку законодавець закріпив за таким учасником, і виконання якої необхідно для досягнення цілей кримінального процесу.

Слід виділити, що процесуальна функція має складну структуру, яка включає наступні елементи (ознаки): 1) мета функції, тобто те, що має бути досягнуто в ході судового процесу виконанням функції; 2) процесуальна дія, тобто об'єктивний зміст функції; 3) спосіб здійснення, тобто характер дозволеної дії; 4) умови вчинення цього діяння, тобто обставини виходячи зі змісту прийнятого рішення, попереднього дії, часу і т.д.; 5) обсяг процесуальних повноважень (прав) на здійснення цих дій; 6) суб'єкт, тобто відповідальна особа, на яку законодавець поклав виконання цієї дії.

Наявність сукупності таких елементів в діяльності учасника кримінального процесу (прокурора) дає підставу вважати дану діяльність функцією і відокремити функцію від іншої дії або діяльності, яка не є такою.

Ми можемо запропонувати наступний механізм реалізації функцій в кримінальному процесі: цілі досягаються вирішенням певних завдань; рішення завдань здійснюється виконанням певних дій; сформований для виконавця набір певних цілеспрямованих дій утворює функцію виконавця. Цілі і завдання кримінального процесу і функції виконавця формує законодавець. Функція визначає роль суб'єкта (виконавця

функції) в кримінальному процесі. В тому числі це стосується і прокурора.

Аналіз положень Конституції України наразі дає підстави виділити дві групи функцій прокуратури, а саме: основні та перехідні. Основні функції передбачені ч. 1 ст. 131-1 Конституції України. Перехідні функції передбачені п. 9 Перехідних положень Конституції України, до яких належать: 1) нагляд за додержанням законів при виконанні судових рішень у кримінальних справах, а також при застосуванні інших заходів примусового характеру, пов'язаних з обмеженням особистої свободи громадян; 2) досудове слідство [19].

У Конституції зазначається, що прокуратура продовжує здійснювати «функцію нагляду за додержанням законів при виконанні судових рішень у кримінальних справах, при застосуванні інших заходів примусового характеру, пов'язаних з обмеженням особистої свободи громадян, – до набрання чинності законом про створення подвійної системи регулярних пенітенціарних інспекцій» [19]. При цьому прокуратура втрапить свої функції з моменту набуття законом чинності, а не з моменту початку функціонування такої дворівневої системи.

Отже, внесенням змін до Основного Закону у 2016 році реформу прокуратури не завершено, натомість необхідно констатувати наявність реформування, що триває, за умови початку принципової новелізації функцій і повноважень прокурора. Елементами функціональної структури кримінальної процесуальної діяльності прокурора в досудовому провадженні є функції: обвинувачення; процесуального керівництва досудовим розслідуванням; представництво інтересів держави у суді.

Кожна стадія кримінального процесу має свою мету і завдання. Прокурор виступає учасником всіх стадій кримінального процесу, виконує певну роль в досягненні цілей кожної стадії. Саме тому, кримінальна процесуальна функція – це роль учасника кримінального процесу в досягненні цілей певного етапу кримінального процесу, а функції прокуратури – це основні напрями реалізації покладених на прокуратуру обов'язків.

Список використаної літератури:

1. Про внесення змін до Кримінально-процесуального кодексу України: Закон України від 21.06.2001 р. *Відомості Верховної Ради України*, 2001. № 34–35. Ст. 187.

2. Висновок № 190 (1995) Парламентської Асамблеї РЄ щодо заявки України на вступ до Ради Європи від 26 вересня. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_590.
3. Концепція реформування кримінальної юстиції України: Указ Президента України від 8 квітня 2008 р. № 311/2008. *Офіційний вісник Президента України*. 2008. № 12. Ст. 486.
4. Колодчин В. В., Туманянц А. Р. Повноваження прокурора в судовому провадженні у першій інстанції: монографія. Харків: ТОВ «Оберіг». 2016. 228 с.
5. Ухвала Апеляційного суду Сумської області від 11 жовтня 2013 р., № судової справи 591/8664/13-к. Єдиний державний реєстр судових рішень. [Електронний ресурс]. URL: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/34037718>.
6. Ухвала Шевченківського районного суду м. Львова від 2 серпня 2013 р., № судової справи 1328/8371/12. Єдиний державний реєстр судових рішень. [Електронний ресурс]. URL: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/32763781>.
7. Про організацію діяльності прокурорів у кримінальному провадженні: наказ Ген. прокурора України від 19 грудня 2012 р. № 4гн./ *Бюлетень законодавства і юридичної практики України*. 2013. № 5. С. 221–233.
8. Юрчишин В. М. Функції прокурора у досудовому розслідуванні: теорія і практика: дис. ... д-ра юрид. наук: 12.00.09 / Класич. приват. ун-т. Запоріжжя, 2016. 443 с.
9. Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13.04.2012 р. № 4651-VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2013. № 9–10, 11–12, 13. Ст. 88.
10. Савицкий В. М. Очерк теории прокурорского надзора. Москва: Наука, 1975. 383 с.
11. Косюта М. В. Прокуратура України: навч. посіб. 2-ге вид., перероб. і доповн. Київ: Знання, 2010. 404 с.
12. Рябцев В. П. Концептуальные проблемы организации и функционирования прокуратуры. Москва: НИИ при Генеральной прокуратуре Российской Федерации, 1991. 54 с.
13. Якимчук М. К. Проблеми управління в органах прокуратури України: теорія і практика: монографія. Київ: Ін-т держави і права НАН України, 2001. 440 с.
14. Бозров В. М. Основы теории уголовно-процессуальных функций. Общая часть. Екатеринбург: Издательский дом «Уральская государственная юридическая академия». 2012. 96 с.
15. Чичканов А. Б. Функции прокурора и принцип состязательности в российском уголовном судопроизводстве: автореф. ... дис. канд. юрид. наук. Санкт-Петербург, 2003. 195 с.
16. Петрухин И. Л. Судебная власть и расследование преступлений. *Государство и право*. 1993. № 7. С. 81–91.

17. Ніколайчук Г. А. Повноваження прокурора та їх реалізація у судовому провадженні: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.09; Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка. Львів, 2019. 262 с.
18. Гнатюк А. Ю. Функціональна структура кримінальної процесуальної діяльності прокурора у досудовому провадженні : монографія. Харків: Право, 2019. 152 с.
19. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 р. № 254к-96/ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. Ст. 141.
20. Кириллова Н. П. Процессуальные функции профессиональных участников состязательного судебного разбирательства уголовных дел. Монография. Санкт-Петербург: Издательский дом Санкт-Петербургского гос. ун-та., Издательство юридического факультета, 2007. 600 с.
21. Сухонос В. В. Прокуратура в системі державних органів України: теоретичний аналіз сучасного стану та перспектив розвитку: монографія. Суми: Університетська книга, 2008. 447 с.

Shaposhnyk A. S. The characteristics of procedural functions of the prosecutor in criminal proceedings

The article analyzes and characterizes the concepts of "prosecutor's functions", "procedural functions of the prosecutor", as this term is not enshrined in the Ukrainian law. There are analyzed several scientific approaches of the definition of this concept and the classification of its features in the article. This analysis allowed to the author to determine his own approach to defining the functions of the prosecutor as a subject of criminal proceedings, as well as to determine their place in his legal status and relationship with the powers of the prosecutor. It is emphasized in the article that the function as a legal category does not depend on the direction of activity of the subject of criminal procedure, nor on its content, nor on the tasks facing this subject. The subject is endowed with a function. It also determines the purpose of his activities, tasks and the role he plays in the criminal process. Subject – is the executor of the role assigned to him (function). The definition of the prosecutor's function does not change depending on the stage of the criminal process.

The author concluded that the procedural function of a participant in criminal proceedings means the role that the legislator has assigned to such a participant, and the implementation of which is necessary to achieve the objectives of the criminal process.

The article presented the main elements (features) of the prosecutor's function and stated that it has a complex structure: 1) the purpose of the function; 2) procedural action, ie the objective content of the function; 3) the method of action; 4) the conditions of its commission; 5) the scope of procedural powers (rights) to carry out these actions; 6) the subject, ie the responsible person to whom the legislator has entrusted the implementation of this action. The author also provided a mechanism for exercising the function of a prosecutor.

The article analyzed the provisions of the Constitution of Ukraine and highlighted the main and transitional functions of the prosecutor in terms of reforming the prosecutor's office. It is concluded that the amendments to the Basic Law in 2016 did not complete the reform of the prosecutor's office, but it is necessary to state the ongoing reform, provided that the principle of updating the functions and powers of the prosecutor begins.

Key words: *the prosecutor's office, the prosecutor, the legal status of prosecutor, the functions of prosecutor, the functions of prosecutor's office, the procedural functions, the powers of prosecutor.*